

Smjernice

Smjernice 04/2021 o kodeksima ponašanja kao alatima za prijenose

Verzija 2.0

Donesena 22. veljače 2022.

Povijest verzija

Verzija 2.0	22. veljače 2022.	Donošenje Smjernica nakon javnog savjetovanja
Verzija 1.0	7. srpnja 2021.	Donošenje Smjernica za javno savjetovanje

SAŽETAK

Člankom 46. Opće uredbe o zaštiti podataka zahtijeva se da voditelji obrade / izvršitelji obrade uspostave odgovarajuće zaštitne mjere za prijenose osobnih podataka trećim zemljama ili međunarodnim organizacijama. U tu se svrhu Općom uredbom o zaštiti podataka (OUZP) diversificiraju odgovarajuće zaštitne mjere koje organizacije mogu primjenjivati u skladu s člankom 46. kao okvir za prijenose trećim zemljama uvođenjem, među ostalim, kodeksa ponašanja kao novog mehanizma prijenosa (članak 40. stavak 3. i članak 46. stavak 2. točka (e)). U tom pogledu, kako je predviđeno člankom 40. stavkom 3., nakon što kodeks ponašanja odobri nadležno nadzorno tijelo i nakon što Komisija odobri njegovu opću valjanost u Uniji, voditelji obrade ili izvršitelji obrade koji ne podliježu OUZP-u i koji se nalaze u trećim zemljama mogu se pridržavati tog kodeksa i primjenjivati ga radi osiguravanja odgovarajućih zaštitnih mjera za podatke koji se prenose trećim zemljama. Od takvih voditelja obrade i izvršitelja obrade zahtijeva se da preuzmu obvezujuće i provedive obveze putem ugovornih ili drugih pravno obvezujućih instrumenata kako bi primjenjivali odgovarajuće zaštitne mjere predviđene kodeksom, među ostalim u pogledu prava ispitanika kako je propisano člankom 40. stavkom 3. U smjernicama se navode elementi koje bi takve obveze trebale obuhvatiti.

Trebalo bi napomenuti i da se voditelji obrade / izvršitelji obrade koji podliježu OUZP-u (tj. izvoznici podataka) mogu osloniti na kodeks namijenjen za prijenose kojeg se pridržava uvoznik podataka u trećoj zemlji kako bi ispunili svoje obveze u slučaju prijenosa trećim zemljama u skladu s OUZP-om, bez potrebe da se ti voditelji obrade / izvršitelji obrade sami pridržavaju tog kodeksa.

Kad je riječ o sadržaju kodeksa namijenjenog za prijenose i radi osiguravanja odgovarajućih zaštitnih mjera u smislu članka 46., kodeks ponašanja trebao bi se odnositi na temeljna načela, prava i obveze koji proizlaze iz OUZP-a za voditelje obrade / izvršitelje obrade, ali i na jamstva koja su specifična za kontekst prijenosa (kao što su pitanja daljnjeg prijenosa, sukoba zakona u trećoj zemlji). S obzirom na zaštitne mjere predviđene postojećim alatima za prijenos u skladu s člankom 46. OUZP-a i kako bi se osigurala dosljednost u razini zaštite te uzimajući u obzir presudu Suda EU-a u predmetu Schrems II¹, smjernice sadržavaju kontrolni popis elemenata koje treba obuhvatiti kodeksom ponašanja namijenjenom za prijenose.

Kodeks ponašanja izvorno se može sastaviti samo za potrebe uređivanja primjene OUZP-a u skladu s člankom 40 stavkom 2. („Kodeks za OUZP”) ili kao kodeks namijenjen za prijenose u skladu s člankom 40. stavkom 3. Prema tome, ako će se kodeks upotrebljavati kao alat za prijenose, možda će ga ovisno o njegovu izvornom području primjene i sadržaju trebati izmijeniti kako bi obuhvatio sve prethodno navedene elemente.

U ovim smjernicama, koje dopunjuju Smjernice EOZP-a 1/2019 o kodeksima ponašanja i tijelima za praćenje u skladu s Uredbom 2016/679, pojašnjava se uloga različitih dionika uključenih u utvrđivanje kodeksa koji će se primjenjivati kao alat za prijenose i postupak donošenja s dijagramima toka.

¹ Presuda Suda (veliko vijeće) od 16. srpnja 2020., Data Protection Commissioner protiv Facebook Ireland Limited i Maximilian Schrems.

Sadržaj

SAŽETAK.....	3
1. CILJ SMJERNICA	5
2. ŠTO SU KODEKSI PONAŠANJA KAO ALATI ZA PRIJENOSE?	5
3. ŠTO BI KODEKS PONAŠANJA PRIMJENJIVAN KAO ALAT ZA PRIJENOSE TREBAO SADRŽAVATI?	7
4. TKO SU AKTERI UKLJUČENI U IZRADU KODEKSA KOJI ĆE SE PRIMJENJIVATI KAO ALAT ZA PRIJENOSE I KOJA JE NJIHOVA ULOGA?	9
4.1. Autor kodeksa	9
4.2. Tijelo za praćenje.....	9
4.3. Nadzorna tijela	9
4.4. EOZP	10
4.5. Komisija	10
5. POSTUPAK DONOŠENJA KODEKSA PONAŠANJA ZA PRIJENOSE	10
6. KOJA JAMSTVA TREBA PRUŽITI U SKLADU SA KODEKSOM?	11
6.1. Obvezujuće i provedive obveze koje treba uvesti.....	11
6.2. Kontrolni popis elemenata koje treba uključiti u kodeks ponašanja namijenjen za prijenose	13
Prilog 1. - DONOŠENJE KODEKSA PONAŠANJA ZA PRIJENOSE – DIJAGRAM TOKA	15
a – Donošenje transnacionalnog kodeksa namijenjenog za prijenose	15
b – Izmjene transnacionalnog kodeksa kako bi ga se koristilo kao kodeks namijenjen za prijenose	15

Europski odbor za zaštitu podataka,

uzimajući u obzir članak 70. stavak 1. točku (e) Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (dalje u tekstu „OUZP”),

uzimajući u obzir Sporazum o EGP-u, a posebno njegov Prilog XI. i Protokol 37., kako su izmijenjeni Odlukom Zajedničkog odbora EGP-a br. 154/2018 od 6. srpnja 2018.²,

uzimajući u obzir članke 12. i 22. svojeg Poslovnika,

DONIO JE SLJEDEĆE SMJERNICE:

1. CILJ SMJERNICA

1. Cilj je ovih smjernica urediti primjenu članka 40. stavka 3. OUZP-a, koji se odnosi na kodekse ponašanja kao odgovarajuće zaštitne mjere za prijenose osobnih podataka trećim zemljama u skladu s člankom 46. stavkom 2. točkom (e) OUZP-a. Cilj im je i dati praktične upute, među ostalim o sadržaju takvih kodeksa ponašanja, postupku njihova donošenja i uključenim akterima, kao i o zahtjevima koje treba ispuniti i jamstvima koja se trebaju pružiti kodeksom ponašanja za prijenose.
2. Ove bi smjernice trebale biti i jasna uporišna točka za sva nadzorna tijela i Odbor i pomagati Europskoj komisiji (dalje u tekstu „Komisija”) u dosljednoj evaluaciji kodeksa i pojednostavnjenju postupaka uključenih u postupak ocjenjivanja. One bi također trebale omogućiti veću transparentnost, osiguravajući da su autori kodeksa koji namjeravaju zatražiti odobrenje kodeksa ponašanja koji se namjerava koristiti kao alat za prijenose (dalje u tekstu „kodeksi namijenjeni za prijenose”) u potpunosti upoznati s postupkom i da razumiju formalne zahtjeve i odgovarajuće pragove potrebne za uspostavljanje takvog kodeksa ponašanja.
3. Ove smjernice dopunjuju Smjernice 1/2019 EOZP-a o kodeksima ponašanja i tijelima za praćenje u skladu s Uredbom 2016/679, kojima je uspostavljen opći okvir za donošenje kodeksa ponašanja (dalje u tekstu „Smjernice 1/2019”). Razmatranja navedena u Smjernicama 1/2019, posebno u pogledu dopuštenosti, podnošenja zahtjeva i kriterija za odobrenje, stoga su valjana i u kontekstu pripreme kodeksa namijenjenih za prijenose.

2. ŠTO SU KODEKSI PONAŠANJA KAO ALATI ZA PRIJENOSE?

4. Člankom 46. Opće uredbe o zaštiti podataka zahtijeva se da voditelji obrade / izvršitelji obrade uspostave odgovarajuće zaštitne mjere za prijenose osobnih podataka trećim zemljama ili međunarodnim organizacijama.
5. U tu se svrhu OUZP-om diversificiraju odgovarajuće zaštitne mjere koje organizacije mogu primjenjivati u skladu s člankom 46. kao okvir za prijenose trećim zemljama uvođenjem, među ostalim, kodeksa ponašanja kao novog mehanizma prijenosa (članak 40. stavak 3. i članak 46. stavak 2. točka (e)). U tom

² Upućivanja na „države članice” u ovom dokumentu treba tumačiti kao upućivanja na „države članice EGP-a”.

pogledu, kako je predviđeno člankom 40. stavkom 3., nakon što kodeks ponašanja odobri nadležno nadzorno tijelo i nakon što Komisija odobri njegovu opću valjanost u Uniji, voditelji obrade ili izvršitelji obrade koji ne podliježu OUZP-u mogu se pridržavati tog kodeksa i primjenjivati ga radi pružanja odgovarajućih zaštitnih mjera za podatke koji se prenose trećim zemljama. Od takvih voditelja obrade i izvršitelja obrade zahtijeva se da preuzmu obvezujuće i provedive obveze putem ugovornih ili drugih pravno obvezujućih instrumenata kako bi primjenjivali odgovarajuće zaštitne mjere predviđene kodeksom, među ostalim u pogledu prava ispitanika kako je propisano člankom 40. stavkom 3.

6. Kodekse ponašanja mogu pripremiti udruženja ili druga tijela koja predstavljaju kategorije voditelja obrade ili izvršitelja obrade (autori kodeksa), kako je navedeno u članku 40. stavku 2. Kako je navedeno u Smjernicama 1/2019, otvoreni popis mogućih autora kodeksa uključivao bi: trgovačka i predstavnička udruženja, sektorske organizacije, akademske ustanove i interesne skupine. U skladu s tim smjernicama kodekse namijenjene za prijenose mogla bi, na primjer, izraditi tijela koja predstavljaju sektor (npr. udruženje/savez u sektoru bankarstva i financija ili sektoru osiguranja), ali bi ih se moglo izraditi i za zasebne sektore koji dijele istu aktivnost obrade s istim obilježjima i potrebama obrade (npr. kodeks za ljudske resurse koji je sastavilo udruženje/savez stručnjaka za ljudske resurse ili kodeks za podatke o djeci). Takvi bi kodeksi stoga voditeljima i izvršiteljima obrade u trećim zemljama, koji primaju podatke na temelju kodeksa, omogućilo da te prijenose obuhvate okvirom, istodobno bolje odgovarajući na posebne potrebe njihova sektora ili uobičajenih aktivnosti obrade. Kao takvi mogli bi poslužiti kao prilagođeniji alat u usporedbi s drugim mehanizmima prijenosa, dostupnima na temelju članka 46. Konkretno, kodeksi ponašanja koji će se primjenjivati kao alat za prijenose omogućit će određenom voditelju obrade ili izvršitelju obrade u trećoj zemlji da osigura odgovarajuće zaštitne mjere za višestruke prijenose trećim zemljama koji su specifični za sektor ili aktivnost obrade podataka. Osim toga, subjekti koji primjenjuju kodekse ponašanja ne moraju biti unutar iste grupe kako bi svoje prijenose obuhvatili okvirom (kao što je slučaj s obvezujućim korporativnim pravilima).
7. Trebalo bi napomenuti i da se voditelji obrade / izvršitelji obrade koji podliježu OUZP-u (tj. izvoznici podataka) mogu oslanjati na kodeks namijenjen za prijenose kojeg se pridržava uvoznik podataka u trećoj zemlji kako bi ispunjavali svoje obveze u slučaju prijenosa trećim zemljama u skladu s OUZP-om bez potrebe da se ti voditelji obrade / izvršitelji obrade sami pridržavaju tog kodeksa. Stoga bi okvir kodeksa za prijenose mogao obuhvatiti prijenose od voditelja obrade / izvršitelja obrade koji se ne pridržavaju tog kodeksa ponašanja do voditelja obrade / izvršitelja obrade u trećoj zemlji koji su se pridržavali tog kodeksa ponašanja, pod uvjetom da je obveza poštovanja obveza utvrđenih u kodeksu ponašanja pri obradi prenesenih podataka, osobito u pogledu prava ispitanika, uključena u obvezujući instrument. To znači da se uvoznik podataka u trećoj zemlji mora pridržavati kodeksa namijenjenog za prijenose, dok ga se izvoznici podataka na koje se primjenjuje OUZP ne moraju nužno pridržavati. Skupine društava koje prenose podatke od subjekata na koje se primjenjuje OUZP subjektima izvan EGP-a mogu upotrebljavati i kodeks ponašanja kao alat za prijenos ako su se subjekti izvan EGP-a pridržavali tog kodeksa za prijenose i preuzeli obvezujuće i provedive obveze povezane s prijenosom.

Primjer br. °1³: Društvo XYZ sa sjedištem u Italiji ima povezana društva u Njemačkoj, Nizozemskoj, Španjolskoj i Belgiji. Za potrebe upravljanja informatičkim alatima koje upotrebljava grupa društvo XYZ upotrebljava usluge pružatelja usluga računalstva u oblaku sa sjedištem u trećoj zemlji, bez prisutnosti u EU-u. Podaci koji se obrađuju u okviru upotrebe informatičkih alata uključuju prijenose podataka iz trgovačkog društva XYZ i njegovih povezanih društava pružatelju usluga računalstva u oblaku radi pohrane podataka. Budući da se pružatelj usluga računalstva u oblaku u trećoj zemlji

³ Primjer ne dovodi u pitanje preporuke EOZP-a 01/2020 o mjerama koje dopunjuju alate za prijenos.

pridržiavao kodeksa ponašanja koji će se upotrebljavati kao alat za prijenose povezane s uslugama računalstva u oblaku odobrene u skladu s člankom 40. stavkom 5., prijenosi podataka iz trgovačkog društva XYZ i njegovih povezanih društava pružatelju usluga računalstva u oblaku mogu se smatrati obuhvaćeni okvirom kodeksa ponašanja kojeg se pružatelj usluga računalstva u oblaku pridržavao. U tom se slučaju čini prikladnijim da pružatelj usluga računalstva u oblaku primjenjuje kodeks ponašanja umjesto drugih alata za prijenos kao što su obvezujuća korporativna pravila jer se kodeksom ponašanja od voditelja obrade / izvršitelja obrade koji djeluju kao uvoznici ne zahtijeva prisutnost u EGP-u, dok je prisutnost u EGP-u potrebna kako bi skupinu društava mogla primjenjivati obvezujuća korporativna pravila. Kodeks ponašanja koristan je i za višestruke prijenose podataka jedinstvenim alatom u usporedbi s (potpuno) ugovornim rješenjima kao što su standardne ugovorne klauzule.

8. Okvir kodeksa za prijenose mogao bi poslužiti kao okvir i za prijenose od voditelja obrade / izvršitelja obrade koji podliježu OUZP-u do voditelja obrade / izvršitelja obrade u trećoj zemlji koji su se pridržavali istog kodeksa ponašanja za prijenose, pod uvjetom da je obveza poštovanja obveza iz kodeksa ponašanja, među ostalim u pogledu prava ispitanika, kako su utvrđena u OUZP-u, u svakom slučaju uključena u obvezujući instrument.

Primjer br.°2: Udruženje koje predstavlja kategorije voditelja obrade / izvršitelja obrade uključenih u istu vrstu istraživačkih aktivnosti za zdravstveni sektor i koje redovito prenosi podatke voditeljima obrade / izvršiteljima obrade iz treće zemlje izrađuje kodeks ponašanja koji je namijenjen da bude i alat za prijenose. Relevantni voditelji obrade / izvršitelji obrade u EGP-u pridržavaju se tog kodeksa ponašanja, kojeg se pridržavaju i voditelji/izvršitelji obrade iz trećih zemalja. Prijenosi podataka voditeljima obrade / izvršiteljima obrade iz treće zemlje kao dio istraživačkih aktivnosti mogu biti obuhvaćeni okvirom tog kodeksa ponašanja.

9. U mjeri u kojoj je najvjerojatnije da bi relevantni subjekti primjenjivali kodekse namijenjene prijenosima kao okvir za prijenose iz više država članica i s obzirom na to da bi ti kodeksi ponašanja trebali imati opću valjanost u skladu s člankom 40. stavkom 9. OUZP-a, oni bi se kao takvi kvalificirali kao „transnacionalni kodeksi“ kako su definirani u Smjernicama 1/2019⁴.

3. ŠTO BI KODEKS PONAŠANJA PRIMJENJIVAN KAO ALAT ZA PRIJENOSE TREBAO SADRŽAVATI?

10. Kao što je prethodno navedeno, kodeks ponašanja namijenjen za prijenose jedan je od alata kojim se mogu koristiti organizacije koje obavljaju određene aktivnosti obrade podataka, npr. unutar određenog sektora ili dijeljene aktivnosti obrade koje imaju ista obilježja i potrebe obrade, za osiguravanje odgovarajućih zaštitnih mjera za prijenose osobnih podataka trećoj zemlji u skladu s člankom 46.

⁴ Transnacionalni kodeks odnosi se na kodeks koji obuhvaća aktivnosti obrade u više država članica. Vidjeti Smjernice 1/2019, Dodatak 1. Razlika između nacionalnih i transnacionalnih kodeksa.

11. Osim toga, odredbe članka 40. stavka 3., koje se odnose na činjenicu da se voditelji obrade / izvršitelji obrade koji ne podliježu OUZP-u na temelju članka 3. mogu pridržavati kodeksa namijenjenih za prijenose, upućuju na to da su kodeksi namijenjeni za prijenose djelomično ili u cijelosti posebno osmišljeni za voditelje/izvršitelje obrade iz trećih zemalja. Stoga bi, prema mišljenju EOZP-a, cilj kodeksa namijenjenog za prijenose trebao biti utvrđivanje pravila kojih će se voditelj obrade / izvršitelj obrade iz treće zemlje (uvoznik podataka) morati pridržavati kako bi se osigurala odgovarajuća zaštita osobnih podataka u skladu sa zahtjevima iz poglavlja V. OUZP-a kada ih obrađuje takav voditelj obrade / izvršitelj obrade iz treće zemlje (tj. uvoznik podataka).
12. Konkretnije, u pogledu sadržaja, kako bi se osigurale odgovarajuće zaštitne mjere u smislu članka 46., potrebno je razmotriti sljedeće elemente:
- temeljna načela, prava i obveze za voditelje/izvršitelje obrade koje proizlaze iz OUZP-a i
 - jamstva koja su specifična za kontekst prijenosa (kao što su jamstva u pogledu daljnjeg prijenosa, sukoba zakona u trećoj zemlji).
13. U tom pogledu treba napomenuti da se kodeks ponašanja izvorno može sastaviti samo za potrebe uređivanja primjene OUZP-a u skladu s člankom 40 stavkom 2. („Kodeks za OUZP”) ili kao kodeks namijenjen za prijenose u skladu s člankom 40. stavkom 3. Prema tome, ako će se kodeks upotrebljavati kao alat za prijenose, možda će ga ovisno o njegovu izvornom području primjene i sadržaju trebati izmijeniti kako bi se obuhvatili svi prethodno navedeni elementi.

Primjer br.°3: Udruženje ABC koje okuplja organizacije koje djeluju u sektoru izravnog marketinga na razini EU-a donijelo je kodeks ponašanja čiji je cilj utvrditi primjenu načela transparentnosti i povezanih zahtjeva u skladu s OUZP-om kao dio aktivnosti obrade za takav sektor. Udruženje želi koristiti taj kodeks ponašanja kao okvir za prijenose izvan EGP-a. U mjeri u kojoj je kodeks ponašanja usmjeren na načelo transparentnosti, trebalo bi ga izmijeniti kako bi se dodatno obuhvatile odgovarajuće zaštitne mjere koje su potrebne za međunarodne prijenose osobnih podataka, sva ključna načela i glavni zahtjevi koji proizlaze iz OUZP-a (osim transparentnosti), kao i jamstva koja su specifična za kontekst prijenosa kako bi taj kodeks bio odobren kao kodeks namijenjen za prijenose.

14. U svakom slučaju, u skladu s pojašnjenjima koja je EOZP dao u svojim Smjernicama 1/2019, svi elementi u kojima se predviđaju odgovarajuće zaštitne mjere, kako je prethodno navedeno, morat će se utvrditi u kodeksu tako da se olakša njihova djelotvorna primjena i odredi kako se praktično primjenjuju na određenu aktivnost ili sektor obrade⁵.
15. U odjeljku 6. ovih smjernica dodatno je naveden i objašnjen kontrolni popis elemenata koje treba uključiti u kodeks namijenjen za prijenose kako bi se moglo smatrati da on osigurava odgovarajuće zaštitne mjere.

⁵ Vidjeti Smjernice 1/2019, odjeljak 6.

4. TKO SU AKTERI UKLJUČENI U IZRADU KODEKSA KOJI ĆE SE PRIMJENJIVATI KAO ALAT ZA PRIJENOSE I KOJA JE NJIHOVA ULOGA?

4.1. Autor kodeksa

16. Autor kodeksa je subjekt, udruženje/savez ili drugo tijelo koje će pripremiti kodeks ponašanja namijenjen prijenosu ili izmijeniti odobreni „kodeks za OUZP” kako bi ga primjenjivao kao alat za prijenose te ga podnijeti nadležnom nadzornom tijelu na odobrenje⁶.

4.2. Tijelo za praćenje

17. Kad je riječ o kodeksu ponašanja, kao dio kodeksa namijenjenog za prijenose mora se odrediti tijelo za praćenje, koje mora akreditirati nadležno nadzorno tijelo u skladu s člankom 41. Točnije, njegova će uloga biti praćenje jesu li voditelji/izvršitelji obrade iz trećih zemalja koji su se pridržavali takvog kodeksa poštovali pravila utvrđena u kodeksu⁷.
18. S obzirom na to da su kodeksi ponašanja namijenjeni za prijenose također ili konkretnije namijenjeni voditeljima obrade / izvršiteljima obrade iz trećih zemalja, potrebno je osigurati da tijela za praćenje mogu učinkovito pratiti kodeks, kako je navedeno u Smjernicama 1/2019. Tijela za praćenje koja djeluju u okviru kodeksa za prijenose mogla bi se nalaziti samo unutar EGP-a ili izvan njega pod uvjetom da predmetno tijelo za praćenje ima poslovni nastan u EGP-u. U tom je kontekstu poslovni nastan tijela za praćenje u EGP-u mjesto u kojem se nalazi sjedište tijela za praćenje ili u kojem se donose konačne odluke o aktivnostima praćenja, uz što se zahtijeva da subjekt iz EGP-a ima kontrolu nad subjektima tijela za praćenje izvan EGP-a i dokaz da je potpuno odgovoran za sve odluke i djelovanja (uključujući svoju odgovornost za sva kršenja).
19. Osim toga, tijelo za praćenje u EGP-u može podugovoriti svoje aktivnosti s vanjskim subjektom izvan EGP-a, koji djeluje u njegovo ime, pod uvjetom da taj subjekt zadrži iste kompetencije i stručno znanje koji se zahtijevaju kodeksom ponašanja i zahtjevima za akreditaciju te da je tijelo EGP-a za praćenje sposobno osigurati stvarnu kontrolu nad uslugama koje pruža naručitelj i da zadržava ovlast odlučivanja o aktivnostima praćenja. Kako bi se osigurala usklađenost s tim zahtjevima za akreditaciju, kada tijelo za praćenje podugovara dijelove svojih zadaća, ono sklapa ugovor ili bilo koji drugi pravni akt u skladu s pravom Europske unije koji je u pogledu tijela za praćenje obvezujući za podugovaratelja, tako da sve podugovorene zadaće ispunjavaju zahtjeve iz OUZP-a. podugovaranjem se ne mogu delegirati odgovornosti: u svakom slučaju, tijelo za praćenje i dalje je odgovorno nadzornom tijelu za praćenje usklađenosti s kodeksom ponašanja. Tijelo za praćenje osigurava da svi podugovaratelji ispunjavaju zahtjeve utvrđene u dokumentu o zahtjevima za akreditaciju, posebno u pogledu neovisnosti, nepostojanja sukoba interesa i stručnog znanja. Tijelo za praćenje u ugovor potpisan s podugovarateljima uključuje posebnu odredbu kako bi se osigurala povjerljivost osobnih podataka koji se, prema potrebi, mogu otkriti podugovaratelju tijekom zadaća praćenja te uspostavlja odgovarajuće zaštitne mjere u slučaju prijenosa takvih osobnih podataka podugovarateljima.

4.3. Nadzorna tijela

⁶ Za više pojedinosti o zahtjevima koji se odnose na autora kodeksa vidjeti definiciju autora kodeksa u odjeljcima 2. i 5.3. Smjernica 1/2019.

⁷ Za više pojedinosti o potrebi za osnivanjem tijela za praćenje u okviru kodeksa ponašanja vidjeti odjeljke 11. i 12. Smjernica 1/2019.

20. U skladu s člankom 40. stavkom 5. uloga nadležnog nadzornog tijela bit će odobriti nacrt kodeksa ponašanja namijenjen za prijenose ili njegove izmjene kako bi ga se primjenjivalo kao alat za prijenose te akreditirati tijelo za praćenje utvrđeno kao dio tog kodeksa u pogledu dodatnih zahtjeva za akreditaciju koji se odnose na kodekse ponašanja za prijenose.

4.4. EOZP

21. U skladu s člankom 40. stavkom 7. i člankom 64. stavkom 1. točkom (b) od EOZP-a bit će zatraženo mišljenje o nacrtu odluke nadzornog tijela o odobravanju kodeksa namijenjenog za prijenose ili izmjenu kodeksa ponašanja kako bi se taj kodeks primjenjivao i kao alat za prijenose⁸.

4.5. Komisija

22. Kako je predviđeno člankom 40. stavkom 9., Komisija može provedbenim aktom odlučiti da kodeks namijenjen za prijenose koji je odobrilo nadzorno tijelo ima opću valjanost unutar Unije. Samo oni kodeksi kojima je odobrena opća valjanost unutar Unije mogu se koristiti kao okvir za prijenos.

5. POSTUPAK DONOŠENJA KODEKSA PONAŠANJA ZA PRIJENOSE

23. Iz članka 40. stavka 5. i članka 40. stavka 9. proizlazi da je za donošenje kodeksa namijenjenog za prijenose potrebno prvo odobrenje nadležnog nadzornog tijela u EGP-u, a zatim da Komisija provedbenim aktom prizna njegovu opću valjanost u Uniji.
24. Kako je navedeno u odjeljku 2., u mjeri u kojoj će voditelji obrade / izvršitelji obrade najvjerojatnije primjenjivati kodekse namijenjene prijenosima iz više država članica, ti bi se kodeksi prema tome kvalificirali kao „transnacionalni kodeksi” i u pogledu njih bi se trebao pratiti postupak za odobrenje transnacionalnih kodeksa, uključujući potrebu za mišljenjem EOZP-a, kako je navedeno u odjeljku 8. i Prilogu 4. Smjernicama 1/2019⁹. U praksi se mogu pojaviti različiti scenariji kada udruženje/savez ili drugo tijelo namjerava donijeti kodeks ponašanja za prijenose:
- Nacrt kodeksa osmišljen je kao „kodeks za UOZP” i namijenjen je za upotrebu kao alat za prijenose od strane voditelja obrade / izvršitelja obrade iz trećih zemalja. Takav nacrt kodeksa trebalo bi prvo odobriti nadležno nadzorno tijelo u skladu s postupkom za transnacionalne kodekse, uključujući mišljenje Odbora, a zatim bi Komisija trebala priznati njegovu opću valjanost u Uniji u skladu s člankom 40. stavkom 9. Nakon toga bi se voditelji obrade / izvršitelji obrade u trećoj zemlji mogli pridržavati kodeksa, koji bi se mogao primjenjivati za osiguravanje odgovarajućih zaštitnih mjera za prijenos podataka u treće zemlje.
 - Kodeks ponašanja prvotno je osmišljen i odobren kao „kodeks za UOZP”. Takav se kodeks dodatno proširuje kako bi ga voditelj/izvršitelj obrade iz trećih zemalja primjenjivali kao alat za prijenose. Izmjena kodeksa koja se odnosi na prijenose morat će se podnijeti nadležnom nadzornom tijelu na odobrenje, pri čemu će se slijediti postupak za transnacionalne kodekse, koji uključuje mišljenje Odbora. Zatim će biti potrebno da Komisija prizna opću valjanost izmijenjenog kodeksa u Uniji u skladu s člankom 40. stavkom 9., nakon čega se voditelji/izvršitelji

⁸ Vidjeti dokument EOZP-a o postupku održavanja neformalnih „sjednica o kodeksima ponašanja” https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_documentprocedurecodesconductsessions_hr.pdf.

⁹ Vidjeti Smjernice 1/2019, Dodatak 1. Razlika između nacionalnih i transnacionalnih kodeksa.

obrade u trećoj zemlji mogu pridržavati tog kodeksa i primjenjivati ga za osiguravanje odgovarajućih zaštitnih mjera za prijenose osobnih podataka trećoj zemlji.

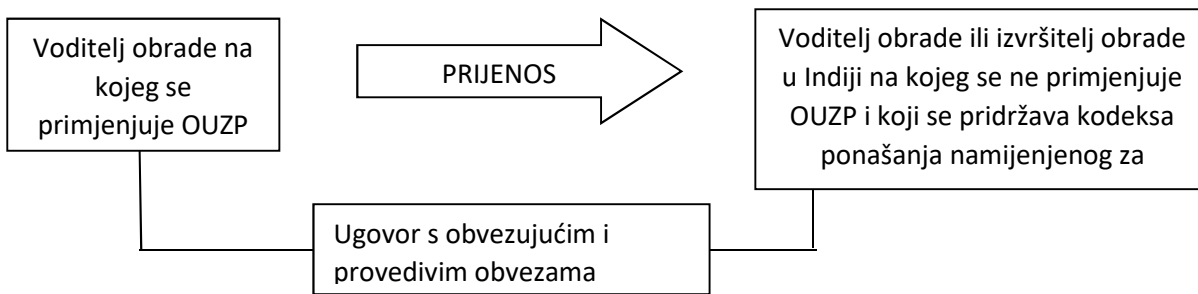
25. U dijagramu toka iz priloga smjernicama detaljno su opisani postupovni koraci za donošenje kodeksa ponašanja za prijenose, uzimajući u obzir prethodno navedene moguće scenarije.

6. KOJA JAMSTVA TREBA PRUŽITI U SKLADU SA KODEKSOM?

6.1. Obvezujuće i provedive obveze koje treba uvesti

26. Člankom 40. stavkom 3. OUZP-a zahtijeva se da voditelji obrade i izvršitelji obrade koji ne podliježu toj uredbi i koji se pridržavaju kodeksa namijenjenog za prijenose preuzimaju obvezujuće i provedive obveze, putem ugovornih ili drugih pravno obvezujućih instrumenata, da primjenjuju odgovarajuće zaštitne mjere predviđene kodeksom, među ostalim konkretno u pogledu prava ispitanika.
27. Kao što je navedeno u OUZP-u, takve se obveze mogu preuzeti na temelju ugovora, što se čini najjednostavnijim rješenjem. Mogli bi se upotrebljavati i drugi instrumenti, pod uvjetom da voditelji obrade / izvršitelji obrade koji se pridržavaju kodeksa mogu dokazati da su ta druga sredstva obvezujuća i provediva.
28. U svakom slučaju, instrument mora biti obvezujući i provediv u skladu s pravom EU-a, a trebao bi biti obvezujući i provediv za ispitanike kao treće osobe korisnike.
29. U kodeksu ponašanja kao alatu za prijenos mogu postojati članovi kodeksa u EGP-u, kao i članovi kodeksa izvan EGP-a. Razlika između članova kodeksa koji su u EGP-u i članova kodeksa koji su izvan EGP-a je (pod uvjetom da potonji nisu obuhvaćeni člankom 3. stavkom 2. OUZP-a) da se, za razliku od potonjih, OUZP izravno primjenjuje na članove kodeksa koji su u EGP-u.
30. Kad je riječ o članovima Kodeksa koji su izvan EGP-a, potrebno je osigurati da njihova obveza pridržavanja „utvrđene razine zaštite podataka” jamči da se ne ugrožava razina zaštite podataka predviđena OUZP-om. To je preduvjet za njihovo sudjelovanje u kodeksu ponašanja kao alatu za prijenos.
31. Za te potrebe voditelj obrade / izvršitelj obrade u trećoj zemlji (tj. uvoznik podataka) mogao bi potpisati ugovor s, primjerice, subjektom koji prenosi podatke u okviru kodeksa (tj. izvoznikom podataka). U praksi bi se mogao poslužiti postojećim ugovorom, ako postoji (npr. sporazum o uslugama između izvoznika i uvoznika podataka ili ugovor koji se sklapa u skladu s člankom 28. OUZP-a za uvoznike-izvršitelje obrade), u koji bi mogle biti uključene obvezujuće i provedive obveze. Druga mogućnost mogla bi biti oslanjanje na zaseban ugovor, tako da se kodeksu namijenjenom za prijenos doda predložak ugovora, koji bi zatim trebali potpisati, na primjer, voditelji obrade / izvršitelji obrade u trećoj zemlji i svi dotični izvoznici podataka.
32. Trebala bi postojati fleksibilnost u odabiru najprikladnije opcije, ovisno o konkretnoj situaciji.
33. Kad se kodeks ponašanja primjenjuje na prijenose i daljnje prijenose od izvršitelja obrade podizvršiteljima obrade, upućivanje na kodeks ponašanja i instrument kojim se predviđaju obvezujuće i provedive obveze također bi trebalo navesti u sporazumu o izvršitelju obrade koji su potpisali izvršitelj obrade i njegov voditelj obrade, ako je to moguće.

Obvezujuće i provedive obveze uvoznika podataka (primjer)

34. Općenito, u ugovoru ili drugom instrumentu mora se navesti da se voditelj obrade / izvršitelj obrade obvezuje pridržavati pravila navedenih u kodeksu namijenjenom za prijenose pri obradi podataka primljenih u okviru tog kodeksa. Ugovorom ili drugim instrumentom moraju se odrediti i mehanizmi koji omogućuju izvršavanje takvih obveza ako ih voditelj obrade / izvršitelja obrade prekrši, posebno u pogledu prava ispitanika čiji će se podaci prenijeti u okviru kodeksa.
35. Konkretnije, ugovor ili drugi instrument trebali bi obuhvaćati:
- postojanje prava ispitanika čiji se podaci prenose u skladu s kodeksom da ishode provedbu pravila u okviru kodeksa kao treće osobe korisnici;
 - pitanje odgovornosti ako pravila iz kodeksa prekrši član kodeksa izvan EGP-a. Kodeks mora uključivati klauzulu o sudbenosti u kojoj se navodi da ispitanici imaju mogućnost, ako član kodeksa izvan EGP-a prekrši pravila iz kodeksa, podnijeti tužbu protiv tog subjekta nadzornim tijelima u EGP-u i sudu u EGP-u nadležnom za uobičajeno boravište ispitanika, pozivajući se na pravo treće osobe korisnika, uključujući pravo na naknadu. Član kodeksa izvan EGP-a mora prihvatiti odluku ispitanika u tom pogledu. Ispitanicima mora biti omogućeno i da podnesu tužbu protiv izvoznika podataka, koja proizlazi iz toga je li se uvoznik podataka pridržavao kodeksa ponašanja, nadležnom tijelu ili sudu nadležnom za poslovni nastan izvoznika podataka ili uobičajeno boravište ispitanika. Ta odgovornost ne bi trebala dovoditi u pitanje mehanizme koje u skladu s kodeksom treba primijeniti tijelo za praćenje, koje također može voditelju obrade / izvršitelju obrade u skladu s kodeksom narediti primjenu korektivnih mjera. Uvoznik i izvoznik podataka trebali bi prihvatiti i da ispitanika može zastupati neprofitno tijelo, organizacija ili udruženje pod uvjetima utvrđenima u članku 80. stavku 1. OUZP-a;
 - postojanje prava izvoznika da ishodi izvršenje mjera protiv člana kodeksa koji djeluje kao uvoznik u skladu s kodeksom kao treća osoba korisnik;
 - postojanje obveze uvoznika da izvoznika i nadzorno tijelo izvoznika podataka obavijesti o svakom utvrđenom kršenju kodeksa koje je počinio isti član kodeksa koji djeluje kao uvoznik izvan EGP-a i o svim korektivnim mjerama koje je poduzelo tijelo za praćenje kao odgovor na to kršenje.

6.2. Kontrolni popis elemenata koje treba uključiti u kodeks ponašanja namijenjen za prijenose

36. S obzirom na zaštitne mjere predviđene postojećim alatima za prijenos u skladu s člankom 46. OUZP-a (kao što su obvezujuća korporativna pravila) i kako bi se osigurala dosljednost u razini zaštite te uzimajući u obzir presudu Suda EU-a u predmetu Schrems II¹⁰, EOZP smatra da bi kodeks za koji se može smatrati da sadržava primjerene zaštitne mjere trebao uključivati sljedeće:
- opis prijenosa koji će biti obuhvaćeni kodeksom (priroda prenesenih podataka, kategorije ispitanika, zemlje);
 - opis načela zaštite podataka koja treba poštovati u okviru kodeksa (transparentnost, pravednost i zakonitost, ograničenje svrhe, smanjenje količine podataka i točnost, ograničena pohrana podataka, obrada osjetljivih podataka, sigurnost, usklađenost izvršitelja obrade s uputama voditelja obrade), uključujući pravila o angažiranju izvršitelja obrade ili podizvršitelja obrade i pravila o daljnjem prijenosu;
 - mjere na temelju načela odgovornosti koje treba poduzeti u skladu s kodeksom;
 - uspostavu odgovarajućeg sustava upravljanja angažiranjem službenika za zaštitu podataka ili drugog osoblja za zaštitu privatnosti zaduženog za poštovanje obveza zaštite podataka koje proizlaze iz kodeksa;
 - postojanje odgovarajućeg programa osposobljavanja o obvezama koje proizlaze iz kodeksa;
 - postojanje revizije zaštite podataka (koju provode unutarnji ili vanjski revizori) ili drugog unutarnjeg mehanizma za praćenje usklađenosti s kodeksom, neovisno o nadzoru koji provodi tijelo za praćenje kao i za svaki drugi kodeks ponašanja; budući da je cilj programa revizije zaštite podataka osigurati i dokazati usklađenost s kodeksom, cilj revizija koje provodi tijelo za praćenje je procijeniti ispunjava li podnositelj zahtjeva uvjete za sudjelovanje u kodeksu, je li i dalje prihvatljiv i nakon što postane član te jesu li u slučaju povreda potrebne sankcije;
 - mjere transparentnosti, uključujući jednostavan pristup, u pogledu uporabe kodeksa, posebno u pogledu prava u korist treće osobe;
 - davanje prava ispitaniku na pristup, ispravak, brisanje, ograničavanje, obavješćivanje o ispravku ili brisanju ili ograničavanju, prigovor na obradu, pravo da se na njega ne primjenjuju odluke koje se temelje isključivo na automatiziranoj obradi, uključujući izradu profila kako je predviđeno člancima 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 21. i 22. OUZP-a;
 - stvaranje prava trećih osoba korisnika za ispitanike da ishode primjenu pravila kodeksa kao treće osobe korisnici (kao i mogućnost podnošenja pritužbe nadležnom nadzornom tijelu i sudovima EGP-a);
 - postojanje odgovarajućeg postupka za rješavanje pritužbi za povrede pravila o zaštiti podataka koji vodi tijelo za praćenje, a koji se, ako se to smatra primjerenim, može dopuniti unutarnjim postupkom člana kodeksa za rješavanje pritužbi;
 - jamstvo da voditelj obrade / izvršitelj obrade iz treće zemlje u vremenu kad se pridržava kodeksa nema razloga vjerovati da ga zakoni koji se primjenjuju na obradu osobnih podataka u trećoj zemlji prijenosa sprečavaju u ispunjavanju njegovih obveza prema kodeksu i da prema potrebi

¹⁰ Presuda Suda (veliko vijeće) od 16. srpnja 2020., Data Protection Commissioner protiv Facebook Ireland Limited i Maximilian Schrems.

zajedno s izvoznikom provodi dodatne mjere¹¹ kako bi se osigurala potrebna razina zaštite u skladu s pravom EGP-a¹². Osim toga, opis koraka koje treba poduzeti (uključujući obavješćivanje izvoznika u EGP-u, provedbu odgovarajućih dopunskih mjera) ako nadzornik/izvršitelj obrade treće zemlje nakon pridržavanja kodeksa sazna za bilo koje zakonodavstvo treće zemlje koje sprečava da član kodeksa poštuje obveze preuzete u okviru kodeksa i mjere koje treba poduzeti u slučajevima kad pristup zahtijeva vlada treće zemlje;

- mehanizme za postupanje s promjenama kodeksa;
- posljedice povlačenja člana iz kodeksa;
- obvezivanje člana kodeksa i tijela za praćenje da surađuju s nadzornim tijelima EGP-a;
- obvezivanje člana kodeksa da prihvati nadležnost nadzornih tijela EGP-a nad sobom u svim postupcima čiji je cilj osigurati usklađenost s kodeksom ponašanja i sudovima EGP-a;
- kriteriji za odabir tijela za praćenje za kodeks namijenjen za prijenose, tj. za dokazivanje da tijelo za praćenje ima potrebnu razinu stručnosti za uspješno izvršavanje svoje uloge za takav kodeks namijenjen za prijenos podataka.

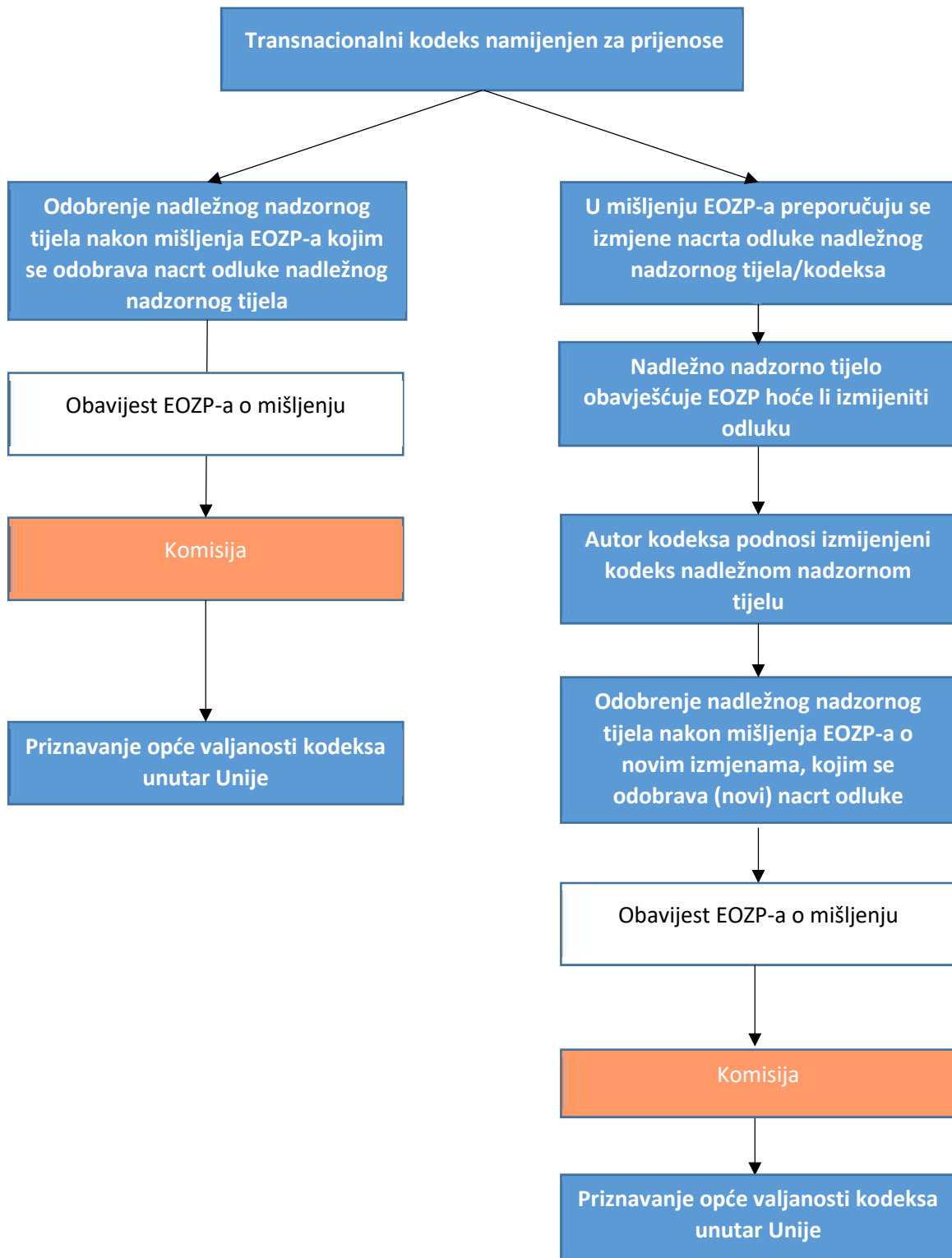
37. U svakom slučaju, treba napomenuti da ti elementi predstavljaju minimalna jamstva koja će se možda trebati dopuniti dodatnim obvezama i mjerama ovisno o predmetnom prijenosu u skladu s kodeksom ponašanja.
38. EOZP će ocijeniti funkcioniranje tih smjernica na temelju iskustva stečenog njihovom praktičnom primjenom i dati dodatne smjernice za pojašnjenje primjene prethodno navedenih elemenata.

¹¹ Europski odbor za zaštitu podataka objavio je Preporuku o mjerama koje dopunjuju alate za prijenos kako bi se osigurala usklađenost s razinom zaštite osobnih podataka na razini EU-a, što može pomoći u procjeni u odnosu na treću zemlju i za utvrđivanje odgovarajućih dopunskih mjera.

¹² To se temelji na shvaćanju da zakoni i praksa u kojima se poštuje bit temeljnih prava i sloboda i koji ne prelaze ono što je nužno i razmjerno u demokratskom društvu za zaštitu jednog od ciljeva navedenih u članku 23. stavku 1. Uredbe (EU) 2016/679 nisu u suprotnosti sa zaštitnim mjerama utvrđenima u kodeksu ponašanja namijenjenom za prijenose.

PRILOG 1. - DONOŠENJE KODEKSA PONAŠANJA ZA PRIJENOSE – DIJAGRAM TOKA

a – Donošenje transnacionalnog kodeksa namijenjenog za prijenose

b – Izmjene transnacionalnog kodeksa kako bi ga se koristilo kao kodeks namijenjen za prijenose

